

SEMINARELE ANPRO

Asociația Națională a Profesorilor de Limba și Literatura Română
„Ioana Em. Petrescu”

13 - 14 aprilie 2024

Zoom și online pe paginile de Facebook ale ANPRO
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057360523902>
<https://www.facebook.com/consilierdelecturaANPRO>
<https://www.facebook.com/groups/1990804990946055>

Colocviile ANPRO sunt organizate ca întâlniri anuale ale profesorilor de limba și literatura română cu specialiști în didactică, cu reprezentanți ai mediului universitar, ai altor instituții subordonate Ministerului Educației, cu factori decizionali din domeniul educației.

Subiectele seminarelor se concentrează asupra celor mai recente provocări ale procesului de învățare - evaluare.

Schimbul de idei, identificarea de probleme și mai ales de soluții sunt premisele acestor întâlniri.

13 APRILIE 2024

- Limba română vorbită azi: distorsiuni, fracturi logice, simplism, gândire rudimentară**

16:00- 17:30

Invitați: Rodica ZAFIU, Liviu PAPADIMA

(Facultatea de Litere, Universitatea din București)

- Normă și uz. DOOM3 și provocările limbii române actuale**

18:00- 19:30

Invitați: cercet. șt. Ioana VINTILĂ - RĂDULESCU, cercet. șt. Cristiana ARANGHELOVICI

(Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române)

14 APRILIE 2024

- Redactarea școlară și riscurile clișezării**

09:30 - 11:00

Invitați: Prof. univ. dr. Alina PAMFIL și consilier CNPEE Ștefania CIOBANU

- Evaluarea competențelor lingvistice – provocări, tendințe actuale, soluții didactice**

11:30- 13:00

Invitați: Florentina SÎMIHĂIAN (Facultatea de Litere, Universitatea din București)

Sofia DOBRA (Școala nr. 131, București)

Limba română vorbită azi: distorsiuni, fracturi logice, simplism, gândire rudimentară

Se observă o tendință îngrijorătoare spre respingerea complexității și favorizarea simplificării care sărăcește în egală măsură gândirea și limbajul.

Ca urmare, admitând încărcarea programelor, dar și nevoia respectării particularităților de vârstă ale elevilor, totuși căutăm, alături de lingviști, psihologi și profesori de limba și literatura română activi în gimnaziu și liceu, explicații ale fenomenului. Propunem următoarele direcții ale discuției:

- 1) Alarmanta sărăcire a limbajului tinerilor influențează gândirea și profunzimea ei.
- 2) Principala sursă a fenomenului o reprezintă precaritatea vocabularului și lipsa apetenței pentru polisemie și nuanță.
- 3) Un limbaj rudimentar are în spate o gândire rudimentară.
- 4) Expunerea tinerilor la platforme de social media diminuează capacitatea de concentrare, atenția de lungă durată, memoria și disponibilitatea de a reflecta asupra propriei vieți interioare.

Normă și uz. DOOM3 și provocările limbii române actuale

Pornind de la specificul DOOM3, lansăm o discuție din perspectiva unei abordări funcționale a raportului tridimensional normă – abateri – uz. Totodată, încercăm să oferim profesorilor și practicienilor în domeniu puncte de vedere autorizate, care să constituie repere fundamentale în explicarea inerentelor schimbări legate de dinamica limbii. Așadar, discuția va fi centrată pe următoarele coordonate:

- 1) Relația normă – abateri – uz: prevalența normei asupra uzului sau viceversa?
- 2) Cât de permisiv poate fi un dicționar normativ: variație sau stabilizare a formei?
- 3) Adaptarea cuvintelor străine, în special a anglicismelor, tot mai frecvente în limbă;
- 4) Scrierea și pronunțarea cuvintelor de origine străină, conținând foneme nespecifice limbii române (conținut din programa de limbă și literatură română pentru clasa a VIII-a);
- 5) Versiunea digitală a unui dicționar, într-o eră digitală: avantaje și limite.

Redactarea școlară și riscurile clișezării

Discuția privind redactarea are mize interrogative și corective. Intervențiile invitaților vor viza cauzele care produc diluarea finalităților scrierii. În plus, dialogul va încerca să contureze câteva soluții didactice menite să opună rezistență tendințelor de simplificare manifestate în redactarea școlară.

Astfel, seminarul va urmări conturarea unor răspunsuri la întrebări precum:

1. Care este diferența dintre stereotip și clișeu?
2. Care sunt tipurile de clișee existente în redactare și de ce apar?
3. Cât și cum pot fi evitate?
4. Cum subminează clișeul lectura autentică și redactarea cu sens?
5. Care este raportul dintre clișeu și competențe, respectiv evaluare?
6. Care este condiția elevului alimentat cu clișee?

Evaluarea competențelor lingvistice – provocări, tendințe actuale, soluții didactice

Pe fondul recentelor experiențe din sfera evaluării - simularea Evaluării Naționale și a examenului de bacalaureat -, se dovedește util un dialog care să aducă în atenție punctele vulnerabile ale procesului de evaluare la limba și literatura română, în ideea identificării unor soluții didactice eficiente.

Linii de discuție sunt următoarele:

- 1) Evaluarea de la finalul gimnaziului și viuziunea Programei școlare pentru disciplina Limba și literatura română (2017). În ce măsură tipurile de itemi și baremul sunt în concordanță cu precizările referitoare la Componenta lingvistică?
- 2) Conștientizarea lingvistică este un deziderat al orelor de limba română. Cât, când și cum se poate dezvolta această „percepere conștientă de învățare a limbii”? Care ar fi soluțiile didactice la îndemâna profesorilor?
- 3) Din experiența la clasă, știm că profesorii din gimnaziu se focalizează asupra limbii, alocând un număr mare de ore, poate în detrimentul altor conținuturi. De ce considerați că elevii au în continuare atât de multe curențe?
- 4) De ce persistă curențele de exprimare și în anii de liceu? Există legături între structura examenului de bacalaureat și modul în care se dezvoltă aceste competențe?
- 5) Cum ar trebui continuată dezvoltarea competenței lingvistice în programele de liceu?
- 6) Ce tipuri de evaluări/ tipuri de itemi/ exemple din alte sisteme ar putea fi relevante pentru evaluarea competenței lingvistice la noi?